

Sygn. akt VI Ga 62/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Renata Bober (spr.)

SO Michalina Sanecka

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2013 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: J. W.

przeciwko: M. M.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu
V Wydziału Gospodarczego z dnia 21 grudnia 2012 r., sygn. akt V GC 286/12

uchyla zaskarżony wyrok i znosi postępowanie w zakresie od dnia 6 listopada 2012 r. oraz przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Tarnobrzegu Wydziałowi V Gospodarczemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sygn. akt VI Ga 62/13

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 21 maja 2013 r.

W dniu 15 listopada 2011 r. powód J. W., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) - (...) w K. wniósł przeciwko pozwanemu M. M., prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Firma Budowlana (...) w T., w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozew o zapłatę kwoty 37.093,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie pozwu powód podał, że pozwany zlecił mu wykonanie wykopu i wywozu 1.500 m⁽³⁾ ziemi z terenu Zespołu Szkół (...) w K.. Powyższe zlecenie wykonał i z tego tytułu wystawił pozwanemu fakturę na umówioną kwotę. Wykonanie usługi i odbiór faktury pozwany potwierdził podpisem i pieczęcią imienną na kopii faktury. Pomimo upływu terminu płatności wskazanego na fakturze, pozwany dopiero w dniu 3 lutego 2011 r. częściowo uregulował należność wpłacając na rachunek bankowy powoda 5.000 zł z adnotacją „częściowa zapłata za fakturę (...)”. Przedmiotową wpłatę powód zaliczył w pierwszej kolejności na poczet ustawowych odsetek za opóźnienie w kwocie 2.085, 70 zł, zaś na poczet należności głównej. Z uwagi na brak dalszych wpłat powód

wezwał pozwanego listem poleconym do zapłaty zaległości. Wezwanie okazało się bezskuteczne. Powód wyjaśnił nadto, że na dochodzoną pozew kwotę składa się pozostała do zapłaty należność główna w wysokości 33.685,70 zł oraz skapitalizowane odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości 3.407,33 zł.

W dniu 13 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający żądaniem pozwu, sygn. akt VI Nc-e 1624845/11.

Pismem z dnia 20 marca 2012 r. pozwany M. M. wniósł sprzeciw zaskarżając powyższy nakaz zapłaty w całości. Zarzucił, że powód nie wykonał zlecenia ponad zakres, za jaki otrzymał wynagrodzenie, a zlecenie w wykonanym zakresie zostało wykonane w sposób nieprawidłowy, ze zwłoką. Pozwany zapłacił powodowi należność zgodnie z wykonanych zakresem prac. Nadto podniósł, że dochodzone ustawowe odsetki są nienależne, a kapitalizacja nie została dokonana w sposób prawidłowy.

Pozwany zarzucił dodatkowo, że powód swoim zawinionym działaniem doprowadził do szkody po jego stronie i w przypadku uznania zasadności żądania pozwu pozwany potrąca wierzytelność przysługującą mu względem powoda z należnością dochodzoną pozewem.

Postanowieniem z dnia 22 maja 2012 r. Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu.

Powód na wezwanie do uzupełnienia pozwu pismem dnia 2 listopada 2012 r. podtrzymał swoje stanowisko w sprawie oraz zaprzeczył aby wykonał zlecenie ze zwłoką. Nadto wskazał, że pozwany nie podał na czym polegała zwłoka, ani też jego szkoda, a zgłoszony zarzut potrącenia jest nieskuteczny z uwagi na nie wskazanie wierzytelności i potrącanej kwoty.

Odpis powyższego pisma nie został doręczony stronie pozwanej.

Na rozprawie w dniu 21 grudnia 2012 r. strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. Nadto pełnomocnik pozwanego podniósł, że strona pozwana nie otrzymała odpisu pozwu dlatego wnosi o jego doręczenie.

W dniu 21 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu Wydział V Gospodarczy wydał w sprawie wyrok, na mocy którego zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 37.093,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

Sąd I instancji ustalił, że po wykonaniu na zlecenie M. M., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma Budowlana (...) w T. wykopu i wywozu 1500 m⁽⁽³⁾⁾ ziemi z terenu Zespołu Szkół (...) na Osiedlu (...) w K. J. W., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) - (...) w K. w dniu 20 sierpnia 2010 r. wystawił na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 36.600 zł brutto z terminem płatności 7 dni. W dniu 3 lutego 2011 r. M. M. przelał na rachunek bankowy J. W. kwotę 5.000 zł tytułem „częściowej zapłaty za fakturę (...)”. Pismem z dnia 29 lipca 2011 r. J. W. wezwał M. M. do uregulowania z faktury VAT nr (...) kwoty 31.600 zł należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Uzasadniając motywy swego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy stwierdził, że powód na potwierdzenie zasadności żądania pozwu przedstawił wystawioną pozwanemu fakturę VAT nr (...) z dnia 20 sierpnia 2010 r. na kwotę 36.600 zł brutto, jak również dowód częściowej zapłaty przez pozwanego należności wynikającej z powyższej faktury, tj. kwoty 5.000 zł. Pozwany uznał powództwo przez zapłatę częściową należności z faktury VAT nr (...) i brak zastrzeżeń co do tej faktury. Sąd przywołał podglądy doktryny i orzecznictwa w przedmiocie uznanie niewłaściwego.

Sąd nadmieniał że pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany zarzucił niewykonanie przez powoda zlecenia ponad zakres za jaki otrzymał wynagrodzenie. Nadto zlecenie w wykonanym zakresie zostało wykonane w sposób nieprawidłowy, i ze zwłoką. Sąd Rejonowy uznał, że pozwany powyższych okoliczności nie udowodnił. W sprzeciwie od nakazu zapłaty nie złożył żadnych wniosków dowodowych dla wykazania zasadności zgłoszonych twierdzeń i zarzutów. Nie uczynił tego również w toku procesu. Żadnych wniosków dowodowych pozwany nie składał w okresie od otrzymania zawiadomienia o terminie rozprawy do dnia poprzedzającego rozprawę.

Na rozprawie, która odbyła się w dniu 21 grudnia 2012 r., pozwany również nie złożył żadnych wniosków dowodowych dla wykazania twierdzeń i zarzutów zgłoszonych w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Sąd podniósł, że zgodnie z regulacją kodeksową, strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swych wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej (art. 217 § 1 k.p.c.). Pozwany z powyższego uprawnienia w ogóle nie skorzystał. Nie jest rolą Sądu zgodnie z obowiązującymi regulacjami kodeksowymi prowadzenie postępowania dowodowego za strony. To strony są bowiem obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 232 k.p.c.).

Sąd uznał nadto, że w świetle dokonanych w sprawie ustaleń, również „potrącenie” zgłoszone przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty nie mogło zostać uwzględnione przez Sąd.

W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia Sąd podał, że na rozprawie w dniu 21 grudnia 2012r. substytut pełnomocnika pozwanego - adwokat podniósł, iż pozwany nie otrzymał odpisu pozwu i wniósł o jego doręczenie.

Z akt sprawy wynika jednak, że odpis pozwu pozwany odebrał w dniu 6 marca 2012r. Sąd dodał, że w toku procesu powód nie modyfikował w żaden sposób treści żądania pozwu, a jego stanowisko procesowe określone w pozwie było konsekwentnie podtrzymywane aż do zamknięcia rozprawy.

W konsekwencji powyższego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę dochodzoną pozwem na podstawie art. 750 k.c. w zw. z art. 735 k.c.

Nadto wskazał, że powód w pierwszej kolejności wpłacone przez pozwanego 5.000 zł zaliczył na zaległe odsetki ustawowe liczone od kwoty 36.600 zł od dnia 27 sierpnia 2010 r. do dnia 3 lutego 2011 r., a resztę na poczet należności głównej. Uprawnienia powoda w tym zakresie pozwany skutecznie nie podważył.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

i art. 482 § 1 k.c. zdaniem Sądu I instancji żądania pozwu w powyższym zakresie pozwany skutecznie nie zakwestionował.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik pozwanego zaskarżając go w całości i domagając się jego uchylenia oraz umorzenia postępowania (w przypadku stwierdzenia wystąpienia przesłanek przewidzianych w art. 505³⁷ § 1 k.p.c.), względnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, albowiem wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (rozpoznania wniosków dowodowych pozwanego, które zostaną przezeń zgłoszone w następstwie prawidłowego doręczenia mu załączników do pozwu), a potrącenie częściowej zapłaty wierzytelności jako uznania długu doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy.

Zaskarżonemu wyrokowi strona pozwana zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, tj.:

- art. 132 § 1 k.p.c. w zw. z art. 505³⁷ k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy powód składając pismo w toku sprawy zawierające uzupełnienie pozwu wraz z nowymi wnioskami dowodowymi nie doręczył zgodnie z art. 132 § 1 k.p.c. odpisu pisma pozwanemu, a do egzemplarza dla Sądu nie dołączył potwierdzenia nadania pisma stronie przeciwnej, podczas gdy takie zachowanie powoda powinno skutkować zarządzeniem o zwrocie pisma i w konsekwencji postanowieniem o umorzeniu postępowania;

- art. 505³⁷ § 1 k.p.c. polegające na niedoręczeniu pozwanemu kompletnego pozwu z załącznikami, co uniemożliwiło zapoznanie się z treścią żądania powoda i wnioskami dowodowymi, które z kolei stanowiły, jak wynika z uzasadnienia wyroku, podstawę orzekania przez Sąd;
- art. 505 § 3 k.p.c. poprzez brak wezwania do uzupełnienia sprzeciwu w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym sprawa została rozpoznana, w terminie dwutygodniowym, co z kolei uniemożliwiło pozwanemu skuteczną obronę i przedstawienie zarzutów względem żądania pozwu;
- art. 505³⁵ k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że pozwany winien w toku sporządzania sprzeciwu, w sytuacji gdy nie znał treści załączników oraz później, przedstawić wszelkie dowody na poparcie swoich argumentów, co z kolei doprowadziło do orzekania przez Sąd w sytuacji, gdy pozwany nie znał treści załączników pozwu, co powodowało nierównowagę pomiędzy stronami procesu.

Ponadto skarżący zarzucił naruszenie:

- art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez uznanie, że poprzez częściową zapłatę przez pozwanego wynikającej z umowy należności doszło do uznania długu w pozostałym zakresie w następstwie czego powód nie ma obowiązku wykazywania wykonania świadczenia wzajemnego, a ciężar dowodu (przeciwego) w tym zakresie spoczywa wyłącznie na pozwanym;
- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie odniesienie się w żaden sposób w treści uzasadnienia orzeczenia do części zarzutów podniesionych przez pozwanego, jak sposobu kapitalizacji odsetek;

W konsekwencji powyższego zdaniem pozwanego doszło do błędnego ustalenia stanu faktycznego, polegającego na uznaniu, iż powód wywiązał się z zawartej z pozwanym umowy, a objęte powództwem żądanie zapłaty jest zasadne.

W uzasadnieniu apelacji skarżący przedstawił argumentację na poparcie powyższych zarzutów.

Pismem z dnia 19 marca 2013 r. strona powodowa wniosła odpowiedź na apelację strony pozwanej żądając jej oddalenia i zasądzenia kosztów postępowania apelacyjnego. Powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie oraz odniósł się do podniesionych w apelacji zarzutów.

Sąd Okręgowy uznał zarzuty apelacji za zasadne.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że po wniesieniu sprzeciwu od wydanego w postępowaniu elektronicznym nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym – postępowanie to jest kontynuowane, a pogląd w tym zakresie jest powszechnie prezentowany w doktrynie (por. kom. art. 505³³ k.p.c. [w:] Biezuński Paweł. Komentarz do ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. LEX/el., 2009).

Zgodnie z zasadami określonymi w przepisach kodeksu postępowania cywilnego dotyczących tego postępowania – sprzeciw od nakazu zapłaty nie wymaga uzasadnienia ani przedstawienia dowodów (art. 505³⁵ k.p.c.). W razie natomiast prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci w całości moc, a sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej, który w pierwszej kolejności wzywa powoda do usunięcia braków formalnych pozwu oraz uzupełnienia pozwu, w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym sprawa będzie rozpoznana - w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania (art. 505³⁷ § 1 k.p.c.), co też Sąd Rejonowy prawidłowo uczynił.

W dalszej kolejności jednak Sąd winien był wezwać pozwanego do uzupełnienia sprzeciwu w odpowiedni sposób – również w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania (art. 505³⁷ § 3 k.p.c.).

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy powyższego jednak nie dokonał wyznaczając termin rozprawy i zawiadamiając o tym pełnomocników stron. Również na wyznaczonej na dzień 21 grudnia 2012 r. rozprawie nie został określony termin dla strony wnoszącej sprzeciw zgodnie z wymogami powołanego wyżej przepisu. Dodać trzeba, że przepis ten ma za zadanie dostosować wymogi formalne w odniesieniu do obydwu stron postępowania.

W tym zakresie szczególne znaczenie ma usunięcie odstępstw wynikających z wymienionych w przepisie tym postanowień, które zwolniły strony na etapie postępowania elektronicznego z obowiązku m.in. dołączania dowodów do pozwu, czy wniosków dowodowych do sprzeciwu.

Podkreślić też trzeba, że wymogi stawiane pozwanemu w tym przypadku są uwarunkowane uzupełnieniem braków formalnych pozwu przez powoda.

W niniejszym przypadku Sąd I instancji nie tylko nie dał możliwości uzupełnienia braku sprzeciwu w ustawowym dwutygodniowym terminie, lecz także uwzględnił stanowisko strony powodowej zawarte w piśmie uzupełniającym braki pozwu, pomimo że nie zostało ono (bezpośrednio przez stronę, czy też za pośrednictwem Sądu) doręczone stronie pozwanej.

W tej sytuacji należało przyjąć, że naruszenie powyższego obowiązku skutkowało musi nieważnością postępowania od daty wpływu pisma uzupełniającego braki pozwu przez powoda, co Sąd uwzględnił z urzędu (por. kom. do art. 386 k.p.c. [w:] Dolecki Henryk (red.), Wiśniewski Tadeusz (red.), Iwulski Józef, Jędrejek Grzegorz, Koper Iwona, Misiurek Grzegorz, Pogonowski Piotr, Zawistowski Dariusz. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. II. Artykuły 367-505³⁷, WKP, 2010).

Nadmienić należy, że do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw (art. 379 pkt 5 kpc) dochodzi wówczas, gdy z powodu naruszenia przez sąd określonych przepisów lub zasad procedury cywilnej strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub istotnej jego części i nie miała możliwości usunięcia skutków tych uchybień na następnych rozprawach poprzedzających wydanie wyroku w danej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 1 czerwca 2012 r., II PK 259/11, LEX nr 1243021).

Naruszenie przepisów procesowych wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu bowiem strona pozwana nie mogła należycie bronić swych praw w procesie.

W konsekwencji powyższego – na mocy art. 386 § 2 k.p.c. – Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i zniósł postępowanie od daty wpływu pisma powoda uzupełniającego pozew.

Powyższe pismo powinno zostać doręczone pozwanemu (po to zresztą powód został wezwany do jego przedłożenia w dwóch egzemplarzach)

wraz z wezwaniem do uzupełnienia sprzeciwu. Następnie Sąd podejmie czynności z uwzględnieniem powyższego, a zwłaszcza stanowiska i wniosków pozwanego zawartych w ewentualnie wniesionym piśmie uzupełniającym sprzeciw.

Na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy pozostawił Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.